

Vendég(munkás) voltam Amerikában

Hogy én, egy magyar könyvtáros, az Egyesült Államokban munkát vállaljak, azt saját államom csak akadályozza. Az amerikaiak kifejezetten tiltják. Én ugyan elvileg szabadon dolgozhatom, mindössze egy olyan jószívű munkaadót kell találnom, aki dollárban fizeti a repülőjegyet meg a magyarországi biztosítást, s mindehhez olyan óriási munkabérré kötelezi magát (havi 2000 dollár), ami egy átlagos amerikai könyvtáros számára is elérhetetlen. Ezzel szemben egy amerikai cég bármiféle külföldit csak akkor alkalmazhat, ha bizonyítani tudja, hogy a feladatra nem áll rendelkezésére megfelelő USA-állampolgár. (Emellett az amerikaiak a turista-, látogató- vagy ösztöndíjas vízum űrlapján külön is figyelmeztetnek: nem szabad dolgoznom. Kitoloncolnak különben.)

Évek óta gyűjtöttem már a pénzt, hogy turistaként Amerikába utazzam, s ott munka közben, „lakva” ismerjem meg egy könyvtár belső életét. Úgy döntöttem, vállalom a veszélyt. Szerető rokonom felajánlotta, hogy szállást ad. (Szállodát feltételezve ugyanis a harminc napra kiváltható – egyébként horribilis, 18 ezer forint értékű – zsebpénz kb. három napra elég.)

Egy jó közművelődési könyvtár

A kisvároska, ahol lakhattam (Macungie, Pennsylvania) öt egyetem szomszédságában fekszik (Muhlenberg College, Cedar Crest College, Moravian College, Lehigh University és az Allentown College of St. Francis de Sales). Gyakorlati megfontolásból a jó hírű Allentowni Közművelődési Könyvtárat választottam „célpontul”.

Allentown százazres város, 50 mérföldnyire Philadelphiától, kereskedelmi-ipari központ. Annyira egybeépült az acéliparáról és kulturális tradícióiról híres, 75 ezres (és – hogy a nevét is magyarázzam – 1741 karácsonyán alapított)

Betlehemmel, hogy az ember észre sem veszi, melyik utcánál lép át egyikből a másikba.

Még elutazásom előtt szakmai önéletrajzot küldtem be, majd személyesen is bekopogtattam, s felajánlottam, hogy *önkéntesként*, egy cent díjazás nélkül dolgozom. (Reméltem, ez enyhítő körülménynek számít majd a szigorú bürokraták szemében.)

Aki most arra gondol, hogy valamiféle bűtattott fizetést, nagyvonalú honoráriumot mégis kaptam, az nem ismeri az amerikai viszonyokat. Amerikában nagy hagyománya van az ingyenes munkának, s ottlétemkor sem én voltam az egyetlen önkéntes. (Nem ritka, hogy egyszerre 10 nyolcórás állásnak megfelelő időben dolgoznak önkéntesek.) Sok háziasszony és nyugdíjas vállal ingyenes munkát – *belső* szükségletből, esetleg a pszichiáttere javaslatára, hogy valamivel elfoglalja magát. Ezek azután buzgón dolgoznak, bizonyítani akarván, hogy teljes értékű munkaerők. (Lehet, hogy Amerikában előbb lesz a munka „becsület dolga”, mint nálunk? A társadalmi munkához nemcsak öntudat kell, hanem anyagi biztonság is.)

Az Allentowni Közművelődési Könyvtár közepes méretű: 5500 négyzetméteres alapterülettel, 220 ezres könyvvállománnyal (ebből 60 ezer a gyermek- és ifjúsági irodalom), 5000 hangfelvétellel, 2000 videokazettával és több száz keskenyfilmmel. A forgalom óriási: évente félmillió látogató 800 ezer dokumentumot kölcsönöz, egy esztendő alatt 150 ezer referenzkérdés fut be (nagy részük telefonon). Egyetlen hónapban mintegy 10 ezer videokazettát kölcsönöznek. Egy esztendő alatt átlagosan 600 keresést végeznek az általuk előfizetett online adatbázisban. Ehhez képest a személyzet létszáma igen kicsi: 11 szakképzett könyvtárosból, 5 egyéb diplomásból, 47 könyvtártechnikusból és 4 kisegítőből áll, akik együtt 46 nyolcórás álláson osztoznak. A helytörténeti kutatószobába már nem jutott ügyeletes, ott

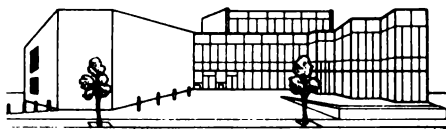
ipari tv-kamerát helyeztek el, s a helyiség kulcsát személyesen kell elkérni.

A könyvtár jól irányított, remek közönségkapcsolatokkal rendelkező, erőteljesen fejlődő intézmény. Évi költségvetése 1 millió dollár felett van. A város a magáénak érzi, a helyi vállalatok és a polgárok nagyvonalúan támogatják.

Az első kapavágásra 1976 júniusában került sor, s három év múlva már át is költöztek az új épületbe. A nyilvános szolgálat a költözködés miatt mindössze három napig (!) szünetelt. 773 önkéntes nyújtott segítséget – köztük a nem éppen idealizmusáról híres szállítoipari szakszervezet kétszáz tagja. A helyi cégek 19 szállító járművet bocsátottak a könyvtár rendelkezésére. Az új épület háromszor akkora, mint a régi volt, de a gyorsan gyarapodó gyűjtemény – és főleg a dinamikusan bővülő szolgálat – hamarosan ezt is kinötte.

Könyvtár és politika

Első munkanapomon az igazgatónő jóvoltából – mint „megfigyelő a magyar nemzeti könyvtárból” – részt vehettem a *könyvtári tanács* ülésén, ahol éppen a könyvtárépület bővítésének lehetőségét vitatták meg. Tudni kell, hogy Amerikában a könyvtári tanács nem valamiféle látszatbizottság, hanem tényleges hatalom van a kezében (és pénz is – amennyiben tagjai gyakran anyagilag jelentékeny szervezeteket képviselnek). Nos, ez a testület meglepően konstruktívan fogadta az előterjesztést. Az új épület megnyitása óta jelentősen nőtt a kölcsönzések száma (500 ezerről 800 ezerre), lényeges új szolgáltatásokat vezettek be (például a videokazetták kölcsönzését), miközben az alapterület nem lett nagyobb, s a létszám is csak minimálisan (két státusszal) nőtt. Az audiovizuális dokumentumok nem megfelelő elhelyezése külön költségeket ró a könyvtárra. Nyilvánvaló, hogy a könyvtár alapterületét és költségvetését meg kell növelni. (Az átalakítás 700 ezer dollárba kerülne, ennek mintegy felét biztosítva látják egy minisztériumi alapból, a többi pedig megszerezhető – magánadományokból, valamint könyvtári kötvények kibocsátása révén.) A tanács csak azért függesztette fel néhány percre az ülést, hogy a tagok személyesen is megtekinthessék a bővítésre kiszemelt terepet (az épület háta mögötti rakodóparkoló területet), utána egyhangúlag megszavazták a javaslatot.

Allentown Public Library

A könyvtár igazgatója 1968 óta *Kathryn Stephanoff*. Dinamikus egyéniség, ügyesen politizáló, rátermett vezető. Jelen van a város köztudatában. A helyi lap megbízható irányítóként jellemezte, aki felismeri a realitásokat, és jövőbe mutató célokat tűz ki. 1974-ben beválasztották a Pennsylvania állam kormányzója mellett működő könyvtárfejlesztési bizottságba. 1985-ben az anyagilag nagy erőt képviselő – és a könyvtár számítógépesítését korábban már döntő módon elősegítő – Trexler Alapítvány kurátora lett (1934 óta az első nő ezen a poszton). Az pusztán véletlen, hogy mikor velem a „felvételi beszélgetést” folytatta, már megkapta magyarországi vizumát: áprilisi bécsi útját készült megtoldani egy rövid budapesti kirándulással.

Politikáról szóltam fentebb, de nem valamiféle pártpolitikára gondoltam. A helyi érdekek figyelembevételéről, a pénzügyi lehetőségek kiaknázásáról, a közvélemény megnyeréséről van szó. A könyvtár ügyes a pénzszerzésben – a „fund raising”-nek, azaz szó szerint is pénzszerzőnek nevezett összejövelektől a felesleges vagyontárgyak kiárusításáig sokféle alkalmat felhasznál. (Az átköltözéskor feleslegessé váló, értékes festményekről aukción szabadult meg, két éve hasonlóképpen áruba bocsátották a könyvtárnak ajándékozott 30 ezer hanglemezt is.)

A kiselejtett könyvek kiárusításával az utóbbi években mi is próbálkoztunk. Allentownban minden tavasszal van ilyen könyvvásár, s ilyenkor a frissen kapott, jó állapotban levő, de a gyűjteménybe nem illő (vagy már elegendő példányban meglévő) ajándékkönyveket is árulják. – Mit szól ehhez az ajándékozó? – kérdeztem az állománygyarapítási osztály vezetőjét. *Barbara Sefranek* megnyugtatót: ezt az ajándékozási szerződés egyik pontjában külön kikötik. És különben is, minden

ajándékozó eljön, hogy a többiek által felajánlott könyvekből előnyös áron válogatva kiegészítse a saját gyűjteményét. (Amit esetleg jövőre visszaajándékoz a könyvtárnak.)

Tanulságos az is, amit példányszámpolitikájukról megtudtam. Az új könyvek iránt nagy az érdeklődés, a slágerkönyveket viszonylag nagy példányszámban szerzik be. De amikor egy idő után az érdeklődés csökken irántuk, a feleslegessé váló példányokat egyszerűen továbbadják az antikváriusnak. (Mikor lesznek a mi jogszabályaink ennyire rugalmasak, antikváriusaink ilyen készségesek?)

Önkéntesként korántsem keltettem szenzációt. Mégis viszonylag sokat foglalkoztak velem, mert én voltam az egyetlen – Európából. (Rendszerint Gabórnak szólítottak, Zsa-Zsa Gaborra gondolva. Egy kedves, idősebb hölgy, nem bajlódva a furcsa névvel, egyszerűen „budapesti emberként” emlegetett.) Mindenki rendkívül készséges, segítőkész volt. Ha valamiben ügyeskedtem, lelkendeztek: „wonderful” – ha hibáztam, csak legyintettek: „all right”. Türelmesen megmutattak, megmagyaráztak mindent. A két hét alatt az ajándék-könyvek nyilvántartásba vételétől a videokazetták kölcsönzésén át a referenz-szolgálatig mindenfajta feladatot rám bízta. Módom volt *belülről* látni a könyvtári üzem működését.

Amennyire megítélhetem, ez az üzem fennakadás nélkül, gyorsan és hatékonyan működik. Nincs lógás, és nincs rohamunka. Az ebédidőn kívül van még egy 10–15 perces pihenő, ezt leszámítva nem ildomos elhagyni a munkahelyet. A hangos telefon, a kagyló nélkül működő *intercom* révén a vezető mindenkit elér, az utasításokat gyorsan teljesítik, a kért adatokat azonnal megadják. A könyvtár ebben az időszakban hétköznapokon este 9-ig van nyitva, pénteken 6-ig, szombaton 5-ig. (A visz-

szahozott könyveket a nyitvatartási időn túl is be lehet dobni a bejárat mellett levő „csúszdán”.) Mindenki részt vesz az esti és hét végi szolgálatban, műszakpótlék nincs, de a csúsztatásokat más napokon ki lehet venni.

A munkakörülmények kulturáltak. A „személyzeti szoba” mellett jól felszerelt főzőfülke található, programozható mikrohullámú sütővel, állandó forró vizet tartalmazó tartállyal, kóla- és édességautomatával. Mégis, mikor kiderült, hogy egy 6 milliós állományú, hétszintes nagykönyvtárból jöttem, nagyot sóhajtottak: ott biztosan egy óriási étterem szolgálja ki a könyvtárosokat és a látogatókat egyaránt. Én is nagyot sóhajtottam, a 4 órákat (szombaton 1-kor) bezáró, picurka OSZK-büfére gondolva.

Számítógép a könyvtárban

Az a sokféle munkakör, amibe két hét alatt belekóstolhattam, egy dologban hasonlított egymásra: mindenütt számítógéppel kellett dolgoznom (leszámítva egy rövid „rukkolást” a raktárban). A könyvtár az OCLC „helyi rendszerét”, a teljesen integrált LS 2000-et használja (ezt a National Library of Medicine, az Országos Orvosi Könyvtár számára fejlesztették ki, s Allentownban volt az egyik első komolyabb közművelődési könyvtári alkalmazása). A rendszer központi egysége Data General S 140-es miniszámítógép, melyet külön számítógépteremben helyeztek el. 32 terminált szolgál ki, ebből tíz áll az olvasók rendelkezésére. További 16 terminált terveznek vásárolni, s a rendszert az egyik egyetemi könyvtár bevonásával bővíteni akarják.

Az egyes modulokat egyszerű funkcióbillentyűk lenyomásával lehet lehívni, és – ezt jelenti az integrált jelleg – mindegyik modul tartalma azonnal követi a többi tartalmában bekövetkezett változásokat. Ha egy könyvcímet keresek az online olvasói katalógusban (ez a modulok egyike), és a keresés közben a művet kikölcsönzik (a kölcsönző pultnál), a képernyőn a tétel már a kölcsönzés lejáratának a dátumát mutatja. Rögtön azután, hogy megkaptam saját vonalkódos olvasójegyet, az azonosítóm betáplálására adataim már megjelentek a videokölcsönző részleg terminálján. Az olvasók minden nehézség nélkül használják a terminálokat. A keresés könnyen áttekinthető.

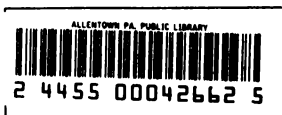
Saját szememmel győződhettem meg a kisebb integrált rendszerek egyetlen említésre méltó hátrányáról is: néha egy kissé lassúak.

This card must be presented to borrow material. Cardholder is responsible for material borrowed on this card.

Mandy, Gabor

STATE

124 Fairview St, Macungie, Pa 18062

A könyvtárban a kölcsönző modulnak adtak feltétlen elsőbbséget, nehogy sorban állás alakuljon ki. Minden egyéb művelet a kölcsönzési adatok feldolgozásának pillanatnyi szünetében – tehát amikor a fényceruzák éppen nem olvasnak – hajtódik végre. Reggel egy cím néhány betűjének begépelésére még tizedmásodpercek alatt kiíródtak a megfelelő művek adatai (amelyek címe az adott betűkkel kezdődik), de dél körül, amikor a forgalom már élénk volt, ez a válaszidő 2–5 másodpercre is megnőtt. A könyvtár tervezi egy nagyobb kapacitású, gyorsabb rendszer beszerzését. (Mi milyen boldogok lennénk ezzel a lassúbb régivel!)

A videorészlegben egyébként önsz érdekéből is szívesen dolgoztam. A könyvtár ingyenesen kölcsönzi a kazettákat (elfogadható bérleti díj ellenében a lejátszót is haza lehet vinni). Mivel házigazdának volt otthon egy *visziárja* (a video berendezést Amerikában mindenki VCR-ként ismeri), naponta több filmet is hazavittem. És mosolyogtam saját korábbi értelmiségi aggályaimon. Maga a televízióműsor elveheti az időt az olvasástól, mert odaszögezi a nézőt a képernyő elé, minden percben valami várható szenzációt sugallva. (A magyar televízióra ez nem jellemző, mert *meggyőzően* unalmas.) Ha azonban kiválogathatom, amit nézni akarok, és szabadon választhatom meg az időt is, urává lehetek a televíziónak. A könyvtár videóválasztéka igen színvonalas (jó játékfilmek és ismeretterjesztő sorozatok, „csinálj-magad” műsorok), a videokölcsönzőké csapnivaló (horror, pornó, „komcsivadás” hőstörténetek). De ki az, aki szünet nélkül ilyet nézne, amikor ráér, nyugodtan elteheti holnapra? (A videoforgalom további, sajátos előnye Amerikában: a kazetták – egyelőre legalábbis – mentesek a közbeiktatott reklámtól. Így ez az egyetlen módja, hogy otthonunkban zavartalanul végignézhessünk egy játékfilmet.)

A könyvek nyilvántartásba vételének legelső mozzanata: a vonalkódot tartalmazó címke felragasztása. Minden könyvet és a legtöbb magazint ezenkívül felszerelnek a lopásgátló rendszerhez szükséges öntapadó fóliacsikkal. Leltárkönyv nincs, a bibliográfiai leírást kevés kivétellel az OCLC adatbázisából hívják le, a könyvtár saját adatbázisa minden példányt külön tart nyilván. Ha még nincs meg a mű az OCLC tagkönyvtárainak egyikében sem, a katalogizáló elkészíti a leírást, s a továbbiakban ez válik a mű egyetlen leírásává minden tagkönyvtár számára. Amikor olyan művek kivonásánál segédkeztem, amelyeknek nem volt

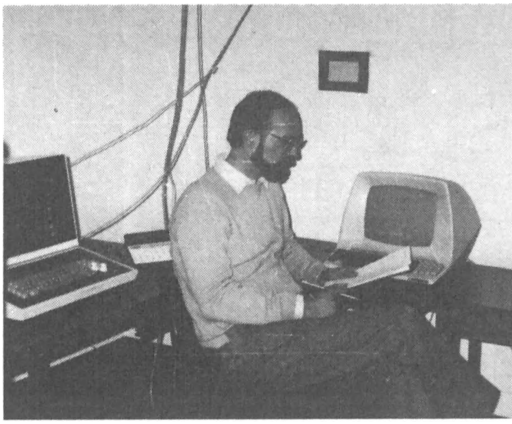
több példánya, az OCLC adott rekordjaiból törölnöm kellett az Allentowni Közművelődési Könyvtár lelőhely-kódját.

Az OCLC-vel dolgozva nem tudtam megállni, hogy egy könyvtárossal megnézzem, vajon szerepel-e a nevem az OCLC adatbázisában (ezt itthon nem lehet megtudni, mivel – tudomásom szerint – a legközelebbi tagkönyvtár Bécsben van). Utána még néhány más kollégám nevét is begéveltük. Hogy ki szerepel, ki nem, és kinek milyen műve, az most nem érdekes. De az kiderült, hogy lebecsüljük ennek az adatbázisnak a jelentőségét a magyar kutatók eredményeinek a világgal való megismertetésében. Vajon szaklapjaink pár soros rezüméinél, maroknyi referálót lapunk tömörítvényeinél, kiadványaink ritka idegen nyelvű összefoglalóinál nem lenne-e jóval hatékonyabb minden fontos magyar könyv egy példányát ingyen eljuttatni az OCLC (vagy rokona, az RLG) témakör szerint érdekelt könyvtárainak egyikébe?

A könyvtár a társadalomban

Amikor a feldolgozó osztályon dolgoztam, az egyik, általam nyilvántartásba veendő mű történetesen *Hitler Mein Kampf*-ja volt, papírkötésben. Elgondolkoztam az értékek relativitásán: ez az „izé” nálunk bezűzött fasiszta szemét, odaát politikatörténeti forrás, aminek ismerete nélkül egy középiskolásnak nem illik a témáról írnia. (Nem félünk mi túlságosan a múlttól? Nem éppen ezzel a félelemmel értékeljük túl?)

Apropó, középiskolások. A referenzpultnál álltam, amikor egy 14 év körüli diák a Dél-afrikai Köztársaság alkotmányát kérte, iskolai dolgozatához. A könyvtárban nem volt meg, s az OCLC-ben nem néztek utána, mert ilyen „rutin” dolgozat esetében nincs értelme, de kikéresték Dél-Afrika washingtoni nagykövetségének a telefonszámát, s javasolták, onnan kérjen bővebb felvilágosítást. Házigazdám 13 éves lánya a palesztin menekültek problémájáról írt egy 12 oldalas, alapos dolgozatot, 20 szakirodalmi hivatkozással. Egy középiskolásoknak rendezett vetélkedőben az ENSZ Biztonsági Tanácsának ülését kellett eljátszani, előtte minden tanulócsoporthoz hetekig tanulmányozta egy-egy kiválasztott ország álláspontját, hivatalos dokumentumokban. Az amerikai gyerekeket nem kell könyvtárhasználatra „nevelni”. Nem tudnak meglenni nélküle. A könyvtár

benne él a társadalomban. (Mi mikor jutunk el oda, hogy a „többkönyves oktatás” nem mérész kísérletnek számít, hanem szakmai minimum lesz?)

Nemcsak a diákok, hanem a felnőttek is magukénak érzik a könyvtárat. Az ő adójukból tartják fenn, miért ne használnák? A szépirodalom (és az audiovizuális alkotások) kölcsönzésén kívül nagyon sokan információért jönnek a könyvtárba. A referenzskérdések gyakorlati jellegűek: milyen adónyomtatványt kell kitölteni, milyen autók kaphatók, hol mennyiért, milyen ügyben kihez fordulhatnak, milyen egyetemre milyen feltételekkel lehet jelentkezni, kitől milyen címen lehet ösztöndíjat, oktatási segélyt vagy kölcsönt szerezni (a horribilis tandíjak miatt ösztöndíj nélkül már az alsóbb középosztály gyerekei sem vállalkozhatnának a továbbtanulásra). Irodalmi, művészeti, történelmi kérdéseket is sokan feltesznek. A családfakutatás világszerte nagy divat, de Amerikában fokozott jelentősége van: itt az indiánokat leszámítva mindenki idegen, s a magas arányú belső vándorlás, valamint a vegyesházasságok következtében könnyen elvesznek a családi-nemzeti gyökerek. Egy furcsa dokumentum – a bevándorló hajók utaslistáinak indexe – kapott ebben a kutatásban különösen nagy fontosságot.

A könyvtár referenzállománya a hazai megyei könyvtárakéhoz viszonyítva hihetetlenül gazdag. (Egyetlen tekintetben pipálnánk le őket: az idegen nyelvű művek arányában. De az amerikai könyvpiac sokoldalúságának köszönhetően külföldi művekre alig szorulnak rá. Ennek megfelelően a második idegen nyelv ismerete is sokkal ritkább, mint mondjuk Skandináviában.)

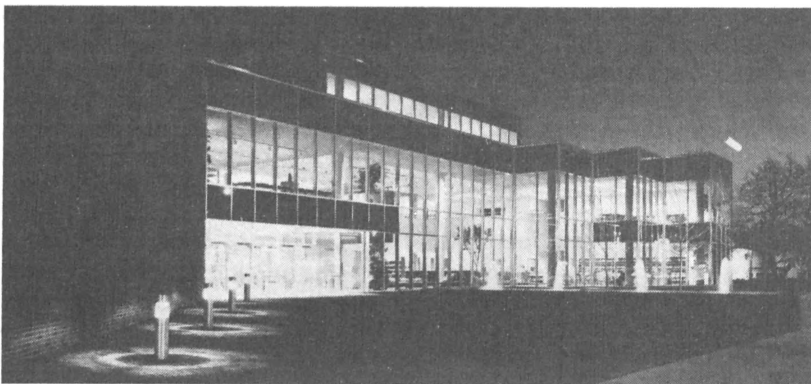
A standard adattárak, enciklopédiák, könyvjegyzékek, repertóriumok és indexek felsorolása helyett itt csak néhány kuriózumot említek meg: a recept nélkül kapható gyógyszerek jegyzéke, „ki-mikor-mit” nyert, bűnözési statisztikai adattár, dalszövegírók piaci kalauza (kinek lehet eladni szerzeményeiket), nóta-index, blikkfangos kifejezések szótára, detektívszótár, katasztrófák évkönyve, csodagyerekek továbbtanulási tájékoztatója.

Megkésétt hozzászólásom a fruska-vitához: Amerikában sem képzetesebbek a könyvtár-technikusok, mint nálunk. De elképzelhető-e, hogy az a kislány, akit örömteli „szia”-val köszönt a vendéglőben a vadidegen pincérnő, és akinek a banktisztviselő a pénz átadásakor azt is mondja, hogy „legyen egy szép napod”, a saját munkahelyén unott képpel, kelletlenül szolgálja ki az olvasókat? Külön „utálatosság-tréning” nélkül képtelen lenne rá. A könnyebik utat választja: ő is rámosolyog az ismeretlen látogatóra, megkérdezi, hogy van, tudta-e használni a könyvet, s együtt örül vele. Egy idős bácsi közeledik a referenzpulthoz. Dédapjáról szeretne többet tudni, aki részt vett a polgárháborúban. Én magam mindössze bólintanék, és segítőkészen keresni kezdeném a polgárháborús irodalmat. Amerikai kollégám azonban nem tudja megállni, hogy ezen a ponton elismerően fel ne kiáltson: „Hát ez nagyszerű!” (hogy tudniillik valakinek ilyen tiszteletreméltó őse legyen). A fruska-kérdés nem könyvtári, hanem társadalmi, civilizációs probléma, az általános viselkedési kultúra függvénye, és mi itt, Közép-Kelet-Európában, még sokáig nem fogjuk megérteni, miért olyan jó – és kifizetődő – „folyton mosolyogni”.

Egy szó a jövőről

Furcsa érzés volt egy kis időre belecsöppenni a jövőbe. Igen, a saját jövőnkbe. Mert manipuláció ide, politikai nevelőmunka oda, a tájékoztatásügy fejlődése mégiscsak hasonló utat látszik követni Nyugaton és Keleten egyaránt. És ez még inkább érvényes a technikára.

A magyar gyerekek is játszanak már a házi számítógéppel, az iskolákban, művelődési házakban szakköröket szerveznek, de a „négy életem van”-típusú kalandjátékokon és a BASIC-nyelv alapelemein ritkán jutnak túl. Megyei könyvtáraink többségében már megjelent a Commodore 64, és rettentően boldogok vagyunk, ha sikerül egy statisztikai összesítést

elkészíteni vagy a késedelmi díjakat kiszámítani vele. Ahol én jártam, ott az egész család munkaeszközként használja a mikroszámítógépet, a szövegszerkesztő szoftver segítségével írják leveleiket vagy éppen iskolai dolgozataikat, az úgyszólván fillérékért beszerezhető kapcsoló egység, a modem közbeiktatásával pedig távoli adatbázisokhoz férhetnek hozzá otthonról (csak a telefonszámla lesz nagyobb). Ilyen információs közegben a könyvtárak is csak a számítógépes hálózatokhoz csatlakozás révén maradhatnak talpon.

Korábban szenvedélyesen vitatkoztam *Horváth Tiborral* a szakrészleg és a technikai fejlődés összeillőségéről. Elvi álláspontom ebben a kérdésben változatlan – de azt nekem is hangsúlyoznom kell, hogy a technikai fejlődés mindent elsőprő, erőteljes folyamat. Hogy a könyvtár hagyományos, szakrészleges vagy háromrészes, az kizárólag az olvasók kényelme szempontjából lehet érdekes, az információ-

szolgáltatás színvonalát nem befolyásolja. Az attól függ, hogy milyen külső források érhetők el a könyvtárból.

A számítógépes hálózatnak jelen kell lennie minden valamirevaló könyvtárban. A sok alacsony hatásfokú, rosszul felszerelt könyvtárnál több a kevesebb, de világszínvonalú könyvtár, sok-sok hozzáférési ponttal, illetőleg könyvkölcsönző állomással. Miközben hosszasan elmélkedünk a könyvtárgépesítés trendjein, és tákolgatjuk országos szakirodalmi információs rendszerünket, az évek elrepülnek a fejünk felett. *Egyetlen korszerű könyvtárunk sincs!* (Csak szép terveink és soha meg nem valósuló előterjesztéseink.) Nincs kizárva, hogy Magyarország összes erőforrása csak egy, legfeljebb néhány világszínvonalú könyvtár fenntartására elegendő. De hozzuk végre létre őket! Nem mindegy, hogy ebbe az igencsak egyirányú jövőbe mekkora *késéssel* érkezünk meg.

Mándy Gábor

Lapozgató

A **Horizontnak**, a Veszprém megyei közművelődési tájékoztatónak négy tavalyi, és idei első számát lapozgatva átgondolt szerkesztésre leszünk figyelmesek: valamennyi szám körültekintően válogatott cikkgyűjteménnyel igyekeznek képet adni a megye kulturális életéről, a szabadidő kitöltésétől a művészeti vonatkozásokig, anélkül hogy a helyi érdekű írások eluralkodnának az ország bármely más pontján is joggal érdeklődést keltő témák rovására. A 2.

számban három cikk villant fel könyvtárügyi mozaikkockákat: *Szabóné Becker Hajnalka* *Gyermekközösségek a megyei könyvtárban*, *Hadnagy Imre Könyvtárlátogatáson Haszkovo megyében* és *Kolozs Barnabásné Középkori kódexek Magyarországon* című írásai, a 4. számban pedig *Neményi László* *A Várpalotai Krúdy Gyula Városi Könyvtár új épülete* című írása járul hozzá a témában érdekeltek tájékoztatásához. (A. R.)